

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ(ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

Κείμενο 1

[Χιούμορ και εκπαίδευση]

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το βιβλίο του Νίκου Χανιωτάκη Παιδαγωγική του χιούμορ, Αθήνα: Πεδίο, 2011, σ. 133-134 (διασκευή).

Μέχρι πρότινος επικρατούσε η αντίληψη ότι η εισαγωγή του χιούμορ στη διδασκαλία μπορεί να αποσπάσει τους μαθητές από τους στόχους της, να διαταράξει την απαιτούμενη πειθαρχία, να οδηγήσει σε χαλάρωση και σε απώλεια του ρυθμού ή του ελέγχου της τάξης και, γενικά, να επιδράσει αρνητικά στη σχολική μάθηση. Η αντίληψη αυτή έχει αλλάξει, αφού οι εκπαιδευτικοί στην πλειονότητά τους θεωρούν ότι η αξιοποίηση του χιούμορ στη διδασκαλία έχει θετικές επιδράσεις.

Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν το χιούμορ, προκειμένου να βελτιώσουν το κλίμα της τάξης και τη σχέση τους με τους μαθητές, να προσελκύσουν την προσοχή και το ενδιαφέρον τους, να μειώσουν την ένταση και τις πιέσεις της διδασκαλίας και να προωθήσουν καλύτερα τη μάθηση. Ορισμένοι εκπαιδευτικοί φαίνεται να το χρησιμοποιούν και για να διατηρήσουν οι ίδιοι το ενδιαφέρον τους για το μάθημα, αλλά και για να νιώσουν πιο χαλαρά και ευχάριστα στην τάξη.

Οι εκπαιδευτικοί, από την άλλη, που αποφεύγουν το χιούμορ στη διδασκαλία ενδεχομένως το κάνουν για πολλούς και διαφορετικούς λόγους. Ορισμένοι φοβούνται ότι θα χάσουν τον έλεγχο της τάξης ή ότι δε θα τους πάρουν στα σοβαρά οι μαθητές, με αποτέλεσμα να χάσουν μέρος της αυθεντίας τους και τον σεβασμό που θεωρούν ότι τους αρμόζει. Είναι, επίσης, πιθανό να πιστεύουν ότι το χιούμορ συνιστά μια έμφυτη ικανότητα, την οποία δε διαθέτουν, ή ότι δεν υπάρχει αρκετός χρόνος για χιούμορ στην τάξη λόγω της πίεσης της ύλης, ή, τέλος, ότι το χιούμορ δεν ταιριάζει με τη διδασκαλία και τον ρόλο τους. Ένας πρόσθετος λόγος είναι ότι δεν έχουν πειστεί για τις θετικές επιδράσεις του χιούμορ στις διαδικασίες της διδασκαλίας και της μάθησης.

Κείμενο 2

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ (1849-1896)

[Η υιοθεσία]

Το κείμενο προέρχεται από το διήγημα του Γεώργιου Βιζυηνού «Το αμάρτημα της μητρός μου» (1883). Αφηγητής είναι ο ίδιος ο συγγραφέας, ο οποίος μόλις έχει επιστρέψει από το εξωτερικό, όπου βρισκόταν για σπουδές. Βρίσκεται αντιμέτωπος με μια έκπληξη, αφού η μητέρα του έχει υιοθετήσει και δεύτερο κορίτσι (το πρώτο έχει παντρευτεί και αποκατασταθεί).

Τίποτε άλλο δεν επεθύμουν περισσότερο, παρά να εύρω επιστρέφων εις τον οίκον μας μίαν αδελφήν, της οποίας η φαιδρά μορφή κ' αι συμπαθητικά φροντίδες να εξορίσουν από της καρδιάς μου την εκ της μονώσεως μελαγχολίαν, και να εξαλείψουν από της μνήμης μου τας κακοπαθείας όσας υπέστην εν τη ξένη.

Προς ανταλλαγήν εγώ θα επροθυμούμην να τη διηγώμαι τα θαυμάσια των ξένων χωρών, τας περιπλανήσεις και τα κατορθώματά μου, και θα ήμην πρόθυμος να τη αγοράζω ό,τι αγαπά· να την οδηγώ εις τους χορούς και τας πανηγύρεις· να την προικίσω, και τέλος να χορεύσω εις τους γάμους της.

Αλλά την αδελφήν ταύτην την εφантаζόμενην ωραίαν και συμπαθητικήν, ανεπτυγμένην και έξυπνον, με γράμματα, με χειροτεχνήματα, με όλας εν γένει τας αρετάς όσας είχαν αι κόραι των χωρών, όπου έζων μέχρι τότε. Και αντί τούτων όλων τι εύρον; Ακριβώς το αντίθετον.

Η θετή μου αδελφή ήτον ακόμη μικρά, καχεκτική, κακοσηματισμένη, κακόγνωμος, και προπάντων δύσνους, τόσο δύσνους, ώστε ευθύς εξ αρχής μ' ενέπνευσεν αντιπάθειαν.

- Δος το πίσου το Κατερινιώ, έλεγον μίαν ημέραν εις την μητέρα μου. Δος το πίσου, αν μ' αγαπάς. Αυτήν την φοράν σε το λέγω με τα σωστά μου! Εγώ θα σε φέρω μίαν άλλην αδελφήν από την Πόλι. Ένα εύμορφο κορίτσι, ένα έξυπνο, που να στολίση μίαν ημέρα το σπίτι μας.

Έπειτα περιέγραψα με τα ζωηρότερα χρώματα οποίον θα ήτο το ορφανόν, το οποίον έμελλον να της φέρω, και πόσον πολύ θα το ηγάπων.

Όταν ύψωσα τα βλέμματά μου προς αυτήν, είδον μετ' εκπλήξεώς μου, ότι τα δάκρυά της έρρεον σιγαλά και μεγάλα επί των ωχρών αυτής παρειών, ενώ οι ταπεινωμένοι της οφθαλμοί εξέφραζον μίαν απερίγραπτον θλίψιν!

-Ω! είπε μετ' απελπιστικής εκφράσεως. Ενόμισα ότι συ θα αγαπήσης το Κατερινιώ περισσότερο από τους άλλους¹, αλλά, απατήθηκα! Εκείνοι δεν θέλουν διόλου αδελφήν, και συ θέλεις μίαν άλλην. Και τι φταίγει το φτωχό, σαν έγεινεν όπως το έπλασεν ο Θεός. Αν είχες μίαν αδελφήν άσχημην και με ολίγον νουν, θα την έβγαζες δι' αυτό μέσα στους δρόμους, για να πάρης μίαν άλλην, εύμορphen και γνωστικήν;

- Όχι, μητέρα! Βέβαια όχι! απήντησα εγώ. Μα εκείνη θα ήτο παιδί σου, καθώς και εγώ. Ενώ αυτή δεν σου είναι τίποτε. Μας είναι όλως διόλου ξένη.

---

¹ εννοεί τους δύο αδερφούς του αφηγητή.

- Όχι! ανεφώνησε η μήτηρ μου μετά λυγμών, όχι! Δεν είναι ξένο το παιδί! Είναι δικό μου! Τò επήρα τριών μηνών από πάνω από το λείψανο της μάνας του· και σάκις έκλαιγε, του έβαζα το βυζί μου στο στόμα του, για να το πλανέσω· και το ετύλιξα μέσ' στα σπάργανά σας, και το εκοίμησα μέσ' στην κούνια σας. Είναι δικό μου το παιδί, και είναι αδελφή σας!

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Σε 60-70 λέξεις να εκθέσεις τους λόγους για τους οποίους, σύμφωνα με το Κείμενο 1, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν το χιούμορ αναγκαίο στη σχολική ζωή και τους λόγους αντίστοιχα για τους οποίους άλλοι το αποφεύγουν.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να περιγράψεις με συντομία τον τρόπο με τον οποίο ο συγγραφέας εισάγει τον αναγνώστη στο θέμα στην 1^η παράγραφο του Κειμένου 1.

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να εντοπίσεις στα παρακάτω χωρία του Κειμένου 1 τις περιπτώσεις στις οποίες το μήνυμα διατυπώνεται με βεβαιότητα και τις αντίστοιχες στις οποίες ο συγγραφέας μετριάζει τη βεβαιότητά του. (μονάδες 10) Να δικαιολογήσεις την απάντησή σου με κριτήριο τους γραμματικούς ή λεκτικούς τύπους που επιλέγονται, για να δηλωθεί η βεβαιότητα ή να μετριαστεί. (μονάδες 5)

Η αντίληψη αυτή έχει αλλάξει... (1^η παράγραφος)

Ορισμένοι εκπαιδευτικοί φαίνεται να το χρησιμοποιούν... (2^η παράγραφος)

Οι εκπαιδευτικοί, από την άλλη, που αποφεύγουν το χιούμορ στη διδασκαλία ενδεχομένως το κάνουν για πολλούς και διαφορετικούς λόγους. (3^η παράγραφος)

Είναι, επίσης, πιθανό να πιστεύουν ότι το χιούμορ συνιστά μια έμφυτη ικανότητα... (3^η παράγραφος)

Ένας πρόσθετος λόγος είναι ότι δεν έχουν πειστεί για τις θετικές επιδράσεις του χιούμορ στις διαδικασίες της διδασκαλίας και της μάθησης. (3^η παράγραφος)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Να ερμηνεύσεις την αντίδραση του αφηγητή στην επιλογή της υιοθεσίας, στην οποία προέβη η μητέρα κατά την απουσία του (μονάδες 10) και να εκφράσεις τη συμφωνία ή τη διαφωνία σου με την αντίδραση της μητέρας (μονάδες 5). Η ερμηνεία σου να εκτείνεται σε 120-150 λέξεις.

Μονάδες 15